

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

PHẠM NGỌC ANH

**ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI (2015 – 2018)
XÃ HÙNG AN, HUYỆN BẮC QUANG, TỈNH HÀ GIANG**

Ngành: Khoa học môi trường

Mã số: 8.44.03.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Lương Văn Hình

Thái Nguyên - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi luôn luôn nỗ lực, cố gắng và trung thực trong suốt quá trình nghiên cứu đề tài.

Tôi xin cam đoan các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sửa dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong Luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Hà Giang, ngày 30 tháng 08 năm 2019

Tác giả luận văn

Phạm Ngọc Anh

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành được luận văn này, Tôi xin chân thành cảm ơn Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện để Tôi có cơ hội được học tập và nghiên cứu tại Trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn đến toàn thể quý thầy cô Khoa Môi trường, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, đã tận tình truyền đạt kiến thức, hướng dẫn Tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo **PGS.TS Lương Văn Hình** đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến Lãnh đạo và cán bộ của UBND huyện Bắc Quang, các phòng ban chuyên môn Huyện, Ủy ban nhân dân xã Hùng An và cán bộ, công chức xã Hùng An cùng bà con nhân dân nơi đây đã giúp đỡ tôi thu thập các tài liệu và số liệu phục vụ cho luận văn trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu trên địa bàn.

Cuối cùng, Tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè đã luôn ủng hộ, động viên và giúp đỡ cho Tôi trong quá trình học tập cũng như thực hiện luận văn.

Trong thời gian nghiên cứu vì nhiều lý do chủ quan và khách quan nên không tránh khỏi những sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy, cô giáo, bạn bè đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Giang, ngày 30 tháng 08 năm 2019

Tác giả

Phạm Ngọc Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ, CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vi
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	vii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa.....	2
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học.....	3
1.1.1. Các khái niệm liên quan.....	3
1.1.2. Cơ sở pháp lý	7
1.2. Cơ sở thực tiễn	8
1.2.1. Môi trường Việt Nam.....	8
1.2.2. Môi trường nông thôn ở Việt Nam	13
1.2.3. Xây dựng nông thôn mới ở một số nước trên thế giới.....	16
1.2.4. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	19
1.2.5. Tình hình xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Hà Giang.....	22
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	28
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	28
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	28
2.1.2. Địa điểm và phạm vi nghiên cứu	28
2.1.3. Thời gian nghiên cứu	28
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	28
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	28
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu	28

2.3.2. Phương pháp thống kê xử lý số liệu.....	29
2.3.3. Phương pháp tổng hợp, đánh giá, phân tích.....	30
2.3.4. Phương pháp dự báo dân số	30
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	31
3.1. Một số đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của xã Hùng An, huyện Bắc Quang.	31
3.1.1. Điều kiện tự nhiên xã Hùng An	31
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội xã Hùng An	32
3.1.3. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội xã Hùng An tới việc thực hiện tiêu chí môi trường.	38
3.2. Đánh giá kết quả thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang	45
3.2.1. Công tác xây dựng nông thôn mới xã Hùng An	45
3.2.2. Kết quả thực hiện tiêu chí 17 : Môi trường và an toàn thực phẩm	47
3.2.3. Những tồn tại và hạn chế trong việc thực hiện tiêu chí môi trường xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.....	57
3.3. Các giải pháp đạt tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang	57
3.3.1. Giải pháp chung cho công tác xây dựng nông thôn mới	57
3.3.2. Giải pháp cụ thể cho việc thực hiện tiêu chí môi trường.	58
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	61
1. Kết luận	61
2. Kiến nghị	62
TÀI LIỆU THAM KHẢO	63

DANH MỤC CÁC TỪ, CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

Viết tắt	Tiếng việt
BCH	Ban chấp hành
BNN	Bộ nông nghiệp
BNN&PTNT	Bộ nông nghiệp, phát triển nông thôn
BVMT	Bảo vệ môi trường
BYT	Bộ y tế
CCN	Cụm công nghiệp
CTCC	Chương trình công cộng
CTR	Chất thải rắn
KCN	Khu công nghiệp
HTX	Hợp tác xã
MHNTM	Mô hình nông thôn mới
NTM	Nông thôn mới
NQ/TW	Nghị quyết, trung ương
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TCTQ	Tự chủ - tự quản
UBND	Ủy ban nhân dân
UBMTTQ	Ủy ban mặt trận tổ quốc

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1:	Tiêu chí môi trường theo bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới	5
Bảng 1.2:	Lượng chất thải phát sinh năm 2014 và năm 2016.....	15
Bảng 2.1.	Kết quả thực hiện bộ tiêu chí quốc gia về NTM	23
Bảng 3.1.	Cơ cấu nền kinh tế theo ngành.....	32
Bảng 3.2.	Các loại cây trồng phổ biến	33
Bảng 3.3.	Các loại vật nuôi	33
Bảng 3.4.	Dân số và lao động.....	35
Bảng 3.5.	Dân số năm 2018 và dự báo dân số năm 2020	38
Bảng 3.6.	Những loại phân bón được sử dụng.....	40
Bảng 3.7.	Số liệu điều tra trình độ dân trí tại khu vực nghiên cứu	42
Bảng 3.8.	Đánh giá về nguồn tiếp nhận thông tin VSMT của nhân dân	43
Bảng 3.9.	Ý kiến về cải thiện điều kiện môi trường	43
Bảng 3.10.	Nhận thức của người dân về vấn đề môi trường	44
Bảng 3.11.	Kết quả thực hiện tiêu chí Môi trường	47
Bảng 3.12.	Các nguồn cung cấp nước sinh hoạt cho người dân trong xã.....	48
Bảng 3.13.	Chất lượng nước dùng trong sinh hoạt	48
Bảng 3.14.	Phương pháp xử lý bao bì phân bón và thuốc bảo vệ thực vật...	49
Bảng 3.15.	Tỷ lệ hộ gia đình sử dụng loại cống thải	51
Bảng 3.16.	Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh.....	51
Bảng 3.17.	Tỷ lệ phần trăm các nguồn phát sinh rác thải sinh hoạt	53
Bảng 3.18.	Đánh giá lượng rác của các hộ gia đình.....	54
Bảng 3.19.	Các hình thức đổ rác thải sinh hoạt của xã	54
Bảng 3.20.	Thực trạng nhà vệ sinh.....	55
Bảng 3.21.	Tỷ lệ chuồng nuôi gia súc	56

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1.	Bản đồ hành chính Xã Hùng An, huyện Bắc Quang.....	31
Hình 3.2.	Ý kiến cải thiện môi trường của người dân	43
Hình 3.3.	Tỷ lệ các loại cống thải các hộ gia đình sử dụng.....	51
Hình 3.4.	Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh.....	52
Hình 3.5.	Nguồn phát sinh rác thải sinh hoạt	53
Hình 3.6.	Kiểu nhà vệ sinh	55

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Với khoảng 67% dân số cả nước, nông thôn Việt Nam đang trên con đường đổi mới và đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát triển KT – XH của đất nước. Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới được triển khai đã đem lại những thay đổi đáng kể về đời sống, hạ tầng kỹ thuật cũng như cảnh quan môi trường nhiều vùng nông thôn. Tuy nhiên, cùng với sự phát triển KT-XH mạnh mẽ là những nguy cơ không nhỏ về ô nhiễm môi trường.(Báo cáo môi trường Quốc gia,2011)

Môi trường nông thôn đang chịu những sức ép ngay từ chính các hoạt động sản xuất và sinh hoạt của nông thôn, đồng thời còn chịu tác động từ hoạt động của các KCN, CCN và khu vực đô thị lân cận. Đó chính là nguy cơ ô nhiễm môi trường từ trồng trọt, chăn nuôi, nuôi trồng và chế biến thủy hải sản, chế biến nông sản thực phẩm, phát triển làng nghề và sản xuất công nghiệp. Ở một số vùng nông thôn, môi trường nước hoặc môi trường không khí đã bị ô nhiễm cục bộ, đặc biệt việc quản lý CTR nông thôn chưa thực sự được coi trọng, đã và đang là vấn đề bức xúc. (Báo cáo môi trường Quốc gia 2011).

Xây dựng nông thôn mới là một chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước. Hội nghị lần thứ 7 của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa X đã ban hành Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 5/8/2008 về vấn đề nông nghiệp, nông dân và nông thôn. Nghị quyết đã xác định mục tiêu xây dựng nông thôn mới đến năm 2020. Ngày 17/10/2016 Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định số 1980/QĐ-TTg ban hành bộ tiêu chí quốc gia (bao gồm 19 tiêu chí) về nông thôn mới. Trong đó tiêu chí số 17 là tiêu chí môi trường. Mục tiêu chung của tiêu chí này là nâng cao chất lượng môi trường sống ở khu vực nông thôn. Lâu nay, trên các phương tiện thông tin đại chúng hầu như chỉ phản ánh về ô nhiễm môi trường ở các khu đô thị, khu công nghiệp...Song tình trạng ô nhiễm môi trường ở nông thôn lại đang ở mức báo động. Đây chính là nguyên nhân dẫn đến người dân các vùng nông thôn thường xuyên phải đối mặt với dịch bệnh.

Huyện Bắc Quang nói chung và xã Hùng An nói riêng trong thời gian qua đã tích cực triển khai thực hiện chương trình xây dựng nông thôn mới và đã thu được những kết quả nhất định. Trong quá trình triển khai thực hiện, địa phương đã gắn kết quả xây dựng NTM với mục tiêu giảm nghèo bền vững, bảo đảm nâng cao ổn định chất lượng đời sống của người dân, không nóng vội, chạy theo thành tích. Đồng thời, địa phương tập trung huy động tối đa các nguồn lực để hỗ trợ người dân phát triển sản xuất, làm kinh tế, nâng cao thu nhập; cùng với đó chú trọng thực hiện các tiêu chí về môi trường.

Để đánh giá những kết quả đã đạt được trong thời gian qua và đề ra những giải pháp thực hiện tốt trong thời gian tới, chúng tôi tiến hành đề tài khoa học: “***Đánh giá kết quả thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới (2015 – 2018) xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang***”.

2. Mục tiêu nghiên cứu

- Đánh giá kết quả thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.

- Đề xuất giải pháp cụ thể, phù hợp với địa phương để thực hiện đạt các chỉ tiêu về tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới xã Hùng An.

3. Ý nghĩa

3.1. Ý nghĩa khoa học

+ Đây là cơ sở khoa học có thể áp dụng trong thực hiện kế hoạch xây dựng nông thôn mới.

+ Cung cấp cơ sở khoa học phục vụ công tác xây dựng kế hoạch thực hiện tiêu chí môi trường trong công cuộc xây dựng nông thôn mới trên địa bàn xã Hùng An và nhân rộng ra các xã còn lại trong huyện.

3.2. Ý nghĩa thực tiễn

+ Xác định thực trạng môi trường nông thôn mới tại xã Hùng An, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang.

+ Làm căn cứ để cơ quan chức năng tăng cường công tác tuyên truyền giáo dục nhận thức của người dân về môi trường.